НАРОДЫ ПАТРАБУЮЦЬ РАШУЧЫХ ДЗЕЯННЯЎ ДЛЯ ЎМАЦАВАННЯ МІРУ

Выступленне кіраўніка дэлегацыі Беларускай ССР К. Т. МАЗУРАВА ў агульнай дыскусіі на XV сесіі Генеральнай Асамблеі ААН 5 кастрычніка 1960 года

Пан старшыня!

Паважаныя дэлегаты!

Да работы цяперашняй сесіі Генеральнай Асамблеі ААН прыкавана ўвага ўсёй сусветнай грамадскасці. Яна справядліва расцэньваецца як выдатная міжнародная падзея, таму што ў разглядзе жыццёва важных для ўсяго чалавецтва праблем прымаюць удзел самыя адказныя дзеячы многіх дзяржаў.

Высокія і высакародныя прынцыпы, абвешчаныя ў Статуце ААН, да многага абавязваюць нас, прадстаўнікоў розных краін свету. Мы не павінны забываць, што Арганізацыя Аб'яднаных Нацый была створана для таго, каб «выратаваць будучыя пакаленні ад бедстваў вайны, якая двойчы ў нашым жыцці прынесла чалавецтву невыказнае гора».

У гэтых словах прэамбулы Статута ААН выказаны запаветныя жаданні народаў усіх краін. У імя ажыццяўлення гэтай высакароднай мэты нястомна змагаюцца ў ААН дэлегацыі многіх міралюбівых дзяржаў. Разам з гэтымі краінамі Беларуская ССР выступала і будзе выступаць за мір і бяспеку народаў.

Ход агульнай дыскусіі паказвае, што дэлегацыі многіх дзяржаў прыбылі сюды са шчырым жаданнем актыўна садзейнічаць дасягненню канструктыўных рашэнняў у пытаннях раззбраення і па іншых праблемах, якія стаяць перад ААН. Але, на жаль, не ўсе дэлегацыі кіруюцца гэтым. Прадстаўнікі раду заходніх краін, выступаўшыя з гэтай трыбуны, уводзяць нас у нетры бясплённых дэбатаў, а тым часам іх урады праводзяць ранейшую палітыку халоднай вайны. Старая, усім вядомая ісціна, што аб людзях трэба меркаваць не па словах, а па іх справах, падыходзіць і да ацэнкі палітыкі ўрада. Варта толькі звярнуцца да фактаў, да падзей мінулага года, каб пераканацца ў тым, хто з'яўляецца сапраўдным прыхільнікам міру і хто процідзейнічае ажыццяўленню міралюбівых імкненняў народаў.

Сацыялістычныя краіны, якія паклалі ў аснову сваёй знешняй палітыкі прынцыпы мірнага суіснавання, актыўна змагаюцца за ўмацаванне міру і прадухіленне новай вайны. Народы свету з вялікім задавальненнем сустрэлі план усеагульнага і поўнага раззбраення, унесены Савецкім Саюзам яшчэ на XIV сесіі Генеральнай Асамблеі ААН.

З вялікай надзеяй народы чакалі, што 1960 год азнаменуецца прыняццем такіх міжнародных рашэнняў, якія ачысцяць неба ад навальнічных хмар. Але заходнія дзяржавы, і перш за ўсё ЗША, растапталі гэтыя надзеі. Парушэнне паветранай прасторы Савецкага Саюза амерыканскімі шпіёнскімі самалётамі і наўмысны зрыў урадам Злучаных Штатаў нарады кіраўнікоў урадаў вялікіх дзяржаў у Парыжы, падкопы каланізатараў у Конга і пагроза інтэрвенцыі супраць Кубінскай Рэспублікі, сабатаж дэлегацыямі заходніх краін работы Камітэта 10-ці па раззбраенню і планы аснашчэння ракетна-атамнай зброяй заходнегерманскіх мілітарыстаў — усё гэта сведчыць аб тым, што правячыя колы ЗША і іншых заходніх краін узялі курс на новае абвастрэнне міжнароднай напружанасці.

У гэтых умовах вялікая адказнасць ляжыць на цяперашняй сесіі Генеральнай Асамблеі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Яна павінна прыняць такія рашэнні, якія праклалі б дарогу ажыццяўленню радыкальных мер у інтарэсах усеагульнага міру.

Паважаныя дэлегаты,

XV сесія Генеральнай Асамблеі павінна ўдзяліць асаблівую ўвагу пытанню аб раззбраенні, якое з'яўляецца, паводле агульнага прызнання, самым важным і актуальным пытаннем сучаснасці.

З кожным днём павялічваюцца запасы ядзернай зброі, усё больш удасканальваюцца ракеты і іншыя сродкі дастаўкі атамных і вадародных бомб. Вядома, што амерыканская ваеншчына плануе вядзенне не толькі атамнай, але таксама бактэрыялагічнай і хімічнай войнаў. Далейшае развіццё падзей у гэтым напрамку можа прывесці да катастрофы. Таму ўсеагульнае і поўнае раззбраенне з'яўляецца той мэтай, дасягненне якой дыктуецца настойлівай неабходнасцю. Творчы розум чалавека, які пакарае ўжо космас і, бясспрэчна, даб'ецца неўзабаве раскрыцця таямніц іншых светаў, не павінен і не можа мірыцца з тым, што да гэтага часу не прыняты рашучыя меры, якія назаўсёды выключылі б вайну з жыцця грамадства.

Мір патрэбен усім народам. Мірам можа не даражыць толькі той, хто не зазнаў жахаў вайны або ў сваіх злачынных мэтах пагарджае інтарэсамі народаў. Беларускі народ добра ведае, якія бедствы прыносіць вайна. Гітлераўскія захопнікі ператварылі ў руіны і папялішчы беларускія гарады і сёлы. Вайна адабрала ў беларускага народа звыш палавіны яго нацыянальных багаццяў. Па прамысловай вытворчасці рэспубліка была адкінута на дзесяткі год назад — да ўзроўню 1913 года. Але найбольш цяжкія і непапаўняльныя чалавечыя ахвяры. За гады другой сусветнай вайны Беларусь страціла больш чым 2 мільёны чалавек, звыш 20 працэнтаў насельніцтва. Калі мы гаворым аб тым, што нясе вайна народам, нас могуць добра зразумець палякі і чэхі, французы і англічане, народы іншых краін, якія адчулі на сабе жахі вайны.

Для таго, каб утаіць свае злачынныя ваенныя планы, ворагі міру ўжываюць своеасаблівую дымавую заслону, прыпісваючы нам агрэсіўныя намеры. Аднак гэта грубае скажэнне рэчаіснасці. Іменна сацыялістычныя дзяржавы вядуць міралюбівую знешнюю палітыку. Урады Савецкага Саюза і іншых сацыялістычных краін ва ўсіх міжнародных арганізацыях нястомна змагаюцца за аслабленне міжнароднай напружанасці, за ўмацаванне міру паміж народамі.

Мы імкнёмся да міру не таму, што Савецкая дзяржава баіцца каго-небудзь або лічыць сябе слабейшай за іншых. Сацыялізм і агрэсіўныя войны — несумяшчальныя паняцці. У нашай краіне ўлада належыць працоўным, а працоўнаму народу вайна не патрэбна. Савецкія людзі ва ўмовах братняй дружбы і цеснага супрацоўніцтва будуюць камунізм, новае светлае грамадства, у якім ажыццяўляюцца самыя запаветныя мары лепшых сыноў чалавецтва аб сапраўды свабодным і забяспечаным жыцці ўсіх людзей, поўным творчай натхнёнай працы. Вобразна кажучы, мы будуем для працоўнага чалавека добры новы дом, і мы не хочам, каб яго падпалілі. Мы не хочам таксама, каб згарэлі і дамы нашых суседзяў. Які ж будаўнік думае аб разбурэнні?

У сувязі з гэтым я хацеў бы сказаць некалькі слоў аб сваёй рэспубліцы. Да рэвалюцыі Беларусь была слабаразвітай ускраінай царскай Расіі. Беларускі народ жорстка прыгнятаўся памешчыкамі і капіталістамі, у тым ліку і замежнымі эксплуататарамі. Ён не меў нават сваёй дзяржаўнасці. У выніку перамогі Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі ў Расіі беларускі народ атрымаў гэтае права і стварыў уласную суверэнную дзяржаву. За гады Савецкай улады пры бескарыслівай дапамозе рускага, украінскага і іншых братніх народаў Савецкага Саюза мая краіна ператварылася ў рэспубліку з высакаразвітай народнай гаспадаркай. У 1960 годзе ў Беларусі будзе атрымана прамысловай прадукцыі ў 35 разоў больш, чым у 1913 годзе, і амаль у 4,5 раза больш, чым у даваенным 1940 годзе.

Па ўзроўню прамысловай і сельскагаспадарчай вытворчасці на душу насельніцтва Беларусь пакінула ззаду многія капіталістычныя краіны як Еўропы, так і Амерыкі. Напрыклад, у разліку на тысячу жыхароў у Беларусі вырабляецца металарэзных станкоў больш, чым у ЗША, Англіі, Францыі і Японіі, грузавых аўтамабіляў больш, чым у Аўстрыі і Італіі, а трактараў больш, чым у Англіі, Францыі, ФРГ і Італіі.

Нью-Йорк. XV сесія Генеральнай Асамблеі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. На трыбуне кіраўнік дэлегацыі Беларускай ССР К. Т. Мазураў.

Фота спецыяльнага фотакарэспандэнта ТАСС В. Ягорава. (Здымак прынят па фотатэлеграфе)

Калі да рэвалюцыі 80 працэнтаў насельніцтва ў нас было непісьменным і амаль не было спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй, то цяпер у народнай гаспадарцы рэспублікі працуюць больш чым сто тысяч спецыялістаў толькі з вышэйшай адукацыяй. У Беларусі вучыцца ў вышэйшых навучальных установах у разліку на 10 тысяч насельніцтва больш студэнтаў, чым у любой капіталістычнай краіне Еўропы.

Наш народ адчувае вынікі сваёй мірнай стваральнай працы ў хуткім росце дабрабыту, ва ўсё больш поўным задавальненні сваіх матэрыяльных і культурных патрэбнасцей. Аб гэтым наглядна сведчаць пастаянны рост рэальнай заработнай платы рабочых, служачых і даходаў сялян, скарачэнне рабочага дня, адмена падаткаў з насельніцтва, каласальны размер жыллёвага будаўніцтва, пастаяннае паляпшэнне бясплатнага медыцынскага абслугоўвання савецкіх людзей, развіццё сістэмы ўсеагульнай народнай адукацыі і іншыя мерапрыемствы, якія праводзіць Савецкі ўрад у інтарэсах працоўных.

Беларускі народ, таксама як і народы іншых рэспублік Савецкага Саюза і сацыялістычных краін, свае намаганні накіроўвае на мірнае будаўніцтва. Але нас не можа не трывожыць тое, што рэакцыйныя ўплывовыя сілы ў заходніх краінах імкнуцца абвастрыць міжнародныя адносіны, праводзяць палітыку халоднай вайны. Пад знакам гэтай палітыкі заходні блок рыхтаваўся і да цяперашняй сесіі Генеральнай Асамблеі ААН. Заходнія дзяржавы адмоўна аднесліся да заклiку Старшыні Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчова да кіраўнікоў урадаў усіх дзяржаў прыбыць на Генеральную Асамблею і асабіста прыняць удзел у дзелавым абмеркаванні вострых праблем сучаснасці. Больш таго, урад ЗША, як відаць, каб ускладніць работу дэлегацый, адказаў мерамі па абмежаванню перамяшчэння ў Нью-Йорку М. С. Хрушчова і раду іншых высокіх прадстаўнікоў. Гэты беспрэцэдэнтны акт амерыканскага ўрада, які ўніжае, перш за ўсё, годнасць саміх ЗША, быў па сутнасці спробай пачаць новы этап халоднай вайны. Пазней некаторыя кіраўнікі ўрадаў заходніх краін вымушаны былі прыняць удзел у рабоце сесіі. Але сёй-той прыехаў сюды не з добрымі намерамі, як гэта відаць з некаторых выступленняў і прапаноў. Нас, напрыклад, абурыў да глыбіні душы як тон, так і характар прамовы канадскага прэм'ер-міністра пана Дыфенбейкера. Гэты высокапастаўлены дзяржаўны дзеяч паўтарыў тут паклёп, які пашыраюць выгнаныя з Савецкага Саюза ваенныя і іншыя злачынцы, падонкі грамадства, якія прытуліліся ў заходніх краінах, у тым ліку і ў Канадзе. Ён гаварыў тут аб тым, што народы Савецкага Саюза нібыта не свабодныя, і нават заклікаў да правядзення ў СССР свабодных выбараў, вядома, свабодных у яго ўяўленні. Не думаю, што прэм'ер-міністр Канады не інфармаваны аб становішчы спраў у Савецкім Саюзе. Ён, безумоўна, ведае, што ў нашай краіне ў адпаведнасці з Канстытуцыяй перыядычна праводзяцца самыя дэмакратычныя ў свеце выбары дзяржаўных органаў. Што датычыць Савецкай улады і сацыялізма, то наш народ прагаласаваў за гэта са зброяй у руках яшчэ ў гады грамадзянскай вайны, выгнаўшы з краіны войскі чатырнаццаці імперыялістычных дзяржаў, у тым ліку і ЗША, якія спрабавалі знішчыць у Расіі новы грамадскі лад. Усяму свету таксама вядома, як прагаласавалі савецкія людзі ў гады другой сусветнай вайны. Яны з гонарам адстаялі сваю сацыялістычную Радзіму, свабоду і дэмакратыю, ушчэнт разграміўшы фашысцкія полчышчы. Народы СССР аднадушна галасуюць за камунізм і ў пасляваенны перыяд. Яны паказалі небывалыя ў свеце тэмпы росту вытворчасці і прадукцыйнасці свабоднай працы. Іменна савецкія людзі адкрылі новую эпоху ў развіцці чалавецтва — эпоху авалодання космасам. Гэта маглі зрабіць толькі людзі, сапраўды свабодныя ад пут старога свету, прадстаўнікі самага высокацывілізаванага грамадства. Гэта прызнаюць народы ўсіх краін. Толькі ворагі міру, прадстаўнікі капіталістычных манаполій дазваляюць сабе ўзводзіць паклёп на народы Савецкага Саюза і іншых сацыялістычных краін, бо гэта адзін з іх метадаў распальвання халоднай вайны. Што датычыць грубых выпадаў канадскага прэм'ер-міністра супраць сацыялістычных краін, то няцяжка здагадацца, ва ўгоду чыім інтарэсам яны былі зроблены. Канадская газета «Сітызен», каменціруючы выступленне пана Дыфенбейкера на гэтай сесіі ААН, пісала: «...Мы ідзём да такога перыяду, калі незалежнасць дзеянняў Канады ў міжнародных справах будзе яшчэ больш абмежавана, чым у мінулым...». Зусім нядаўна канадскі міністр абароны генерал Піркс заявіў, што Канада прадастаўляе ў распараджэнне ВПС ЗША 4 паветраныя базы, размешчаныя на поўначы краіны. Вось вам незалежнасць Канады і міралюбнасць яе ўрада.

У духу халоднай вайны выступіў сёння і прэм'ер-міністр Аўстраліі пан Мензіс, які не ўтрымаўся ад таго, каб не дапусціць варожага выпаду супраць СССР. Не гаворачы цяпер па сутнасці гэтага выпаду, я хацеў бы сказаць наступнае:

Відаць, слабыя пазіцыі заходняга блоку, які адхіляе Дэкларацыю СССР аб прадастаўленні незалежнасці каланіяльным краінам і народам, калі ў абарону імперыялізму і каланіялізму, супраць інтарэсаў каланіяльных і залежных народаў выступіў пан Мензіс. Відавочна, больш няма каму.

Што датычыць яго разважанняў аб становішчы нейтральных краін, аб павазе нібыта іх інтарэсаў блокам заходніх краін, то ўся гісторыя ААН, у тым ліку і цяперашняя сесія Генеральнай Асамблеі, на жаль, паказвае, што інтарэсы нейтральных краін парушаліся і парушаюцца блокам заходніх дзяржаў, якія ідуць за ЗША і дзейнічаюць па ўказцы ЗША. На выпады ж прадстаўніка Філіпін я не лічу патрэбным адказваць яму, бо ён прадстаўляе толькі марыянетачны рэжым ЗША на гэтых астравах.

Паважаныя дэлегаты, Беларуская ССР, з'яўляючыся еўрапейскай краінай, глыбока зацікаўлена ў неадкладным вырашэнні ўсіх праблем, якія параджаюць напружанасць ва ўзаемаадносінах паміж еўрапейскімі краінамі. Гэта асабліва датычыць праблемы мірнага ўрэгулявання з Германіяй.

На працягу жыцця аднаго пакалення германскія войскі двойчы ўрываліся на тэрыторыю Беларусі, пагражаючы самому існаванню беларускага народа. Вось чаму мы не можам раўнадушна адносіцца да небяспечнага развіцця падзей у ФРГ, дзе мілітарысты, з благаслаўлення і пры актыўнай дапамозе сваіх саюзнікаў па НАТО і ў першую чаргу ЗША, раздзьмухваюць рэваншысцкія настроі, ствараюць масавую армію, дабіваюцца аснашчэння яе атамнай і ракетнай зброяй. А толькі ж некалькі год назад заходнія дзяржавы і ўрад ФРГ урачыста заяўлялі, што ў Заходняй Германіі не будзе масавай арміі і што бундэсвер не будзе мець у сваім распараджэнні атамнай зброі. Гэтыя заявы забыты. Заходнія дзяржавы выкінулі за борт і афіцыяльныя абавязацельствы, выкладзеныя ў Патсдамскіх пагадненнях.

Асаблівая небяспека такой палітыкі заходніх краін у адносінах да ўзбройвання ФРГ заключаецца ў тым, што мы маем справу з дзяржавай, урад якой не прызнае існуючых граніц са сваімі суседзямі. Хіба можа разважны чалавек у гэтых умовах паверыць у «абарончы характар» заходнегерманскай арміі. Трэба быць наіўным прастаком або кіравацца злачыннымі намерамі, каб укладваць у рукі былых нацысцкіх генералаў атамную і ракетную зброю.

У гэтай сувязі нельга абысці маўчаннем выступленне на сесіі Генеральнай Асамблеі ААН пана Макмілана. Дзіўна бачыць прэм'ера Вялікабрытаніі ў ролі абаронцы пераўзбройвання Заходняй Германіі. Дзіўна чуць запэўненні аб «міралюбнасці» ўрада ФРГ з вуснаў прэм'ер-міністра краіны, у якой яшчэ захаваліся сляды другой сусветнай вайны, што нагадваюць англійскаму народу аб згубнасці палітыкі патурання германскаму мілітарызму. Дзіўна чуць гэтыя прамовы, у той час як сам федэральны канцлер Адэнауэр, міністры бонскага ўрада і іншыя афіцыяльныя асобы і палітычныя дзеячы Заходняй Германіі адкрыта абвяшчаюць мэтай мілітарысцкай Германіі рэваншызм, перагляд граніц, захоп чужых зямель. Відаць, правячыя колы ў Англіі, калі меркаваць па выступленню пана Макмілана, не хочуць лічыцца з урокамі мінулага. А штосьці ж падобнае ўжо было. Усе памятаюць, як прэм'ер Чэмберлен уціхамірваў Гітлера і як дорага англійскі народ заплаціў за неразумную мюнхенскую палітыку свайго ўрада. Ці не праводзіцца ў цяперашні час англійскім урадам тая ж палітыка ў адносінах да Германіі?

Палітыка патурання мілітарызму і рэваншызму ў Заходняй Германіі ставіць пад пагрозу мір і бяспеку ўсіх народаў, у тым ліку і англійскага народа. Гэта небяспечная палітыка. Ва ўмовах існавання ваенных саюзаў і ўваходжання ФРГ у НАТО авантурыстычная палітыка ўрада ФРГ можа выклікаць сусветны пажар.

Я хацеў бы звярнуць увагу сесіі на факты адраджэння фашызму ў ФРГ, на дзейнасць былых ваенных злачынцаў у Заходняй Германіі. Мы лічым гэта сваім абавязкам таму, што па прапанове Беларускай ССР у 1946 годзе Генеральная Асамблея прыняла рэзалюцыю аб выдачы і пакаранні ваенных злачынцаў.

Праз 15 год пасля разгрому фашысцкай Германіі ў ФРГ зноў узняў галаву нацызм. Хваля антысеміцкіх выступленняў, якая пракацілася ў гэтым годзе па Заходняй Германіі, лішні раз сведчыць аб тым, што старыя карэнні фашызму ў ФРГ не толькі не выкарчаваны, а, наадварот, далі новыя парасткі. У цяперашні час дзяржаўны апарат Заходняй Германіі ў значнай меры складаецца з прыхільнікаў нацызму. Усім вядомы факты, якія выкрываюць як ваенных злачынцаў былога федэральнага міністра Оберлендэра і цяперашняга статс-сакратара пры федэральным канцлеру — Глобке, які ў 1944 годзе быў правай рукой ката Гімлера.

У нас у Беларусі добра памятаюць імя ваеннага злачынцы Адольфа Хойзінгера, які займае цяпер пасаду камандуючага бундэсверам. Сапраўдныя дакументы раскрываюць страшэнную карціну жудасных злачынстваў гэтага фашысцкага генерала. У час вайны Хойзінгер быў начальнікам аператыўнага ўпраўлення германскага генеральнага штаба сухапутных сіл і па яго загадах гітлераўцы праводзілі масавыя расстрэлы ў Беларусі. Так восенню 1942 г. толькі ў раёне Брэста было расстраляна 45 тысяч чалавек. Па яго асабістаму загаду, які патрабаваў «прыняцця рэпрэсіўных мер з ужываннем самых жорсткіх мер застрашвання», фашысты ўчынілі ў верасні 1942 г. крывавую расправу над мірнымі жыхарамі беларускага пасёлка Слаўнае, па-зверску знішчыўшы ні ў чым не вінаватых людзей. Адольф Хойзінгер удзельнічаў у распрацоўцы і ажыццяўленні гітлераўскіх планаў заняволення народаў Еўропы. А цяпер гэты генерал-кат зноў у пашане, і яго рукі прагна цягнуцца да зброі масавага знішчэння. Сумленне ўсяго чалавецтва не можа мірыцца з гэтым.

Такое становішча склалася ў Заходняй Германіі таму, што ўрады ЗША, Англіі і Францыі адразу ж пасля заканчэння вайны пайшлі па шляху парушэння Патсдамскіх пагадненняў. Накшталт таго, як гэта здарылася пасля першай сусветнай вайны, амерыканская дапамога, якая склала суму ў некалькі мільярдаў долараў, зноў паставіла на ногі германскі мілітарызм. Гэта прызнаў былы фашысцкі генерал Шпейдэль. Ён заявіў 8 жніўня 1960 года: «Без гэтай дапамогі мы ніколі не змаглі б стварыць, арганізаваць, абучыць узброеныя сілы Федэратыўнай рэспублікі». Магчыма, гэтыя словы і лашчаць слых некаторых амерыканскіх дзеячоў, але народы Еўропы, ды і не толькі Еўропы, рашуча асуджаюць небяспечную палітыку адраджэння германскага мілітарызму.

Магчыма, урады заходніх краін цешаць сябе надзеяй зноў накіраваць ваенную машыну германскага мілітарызму на ўсход. Але шлях на ўсход закрыт для агрэсараў раз і назаўсёды. Сацыялістычныя краіны маюць усё неабходнае, каб даць знішчальны адпор германскім мілітарыстам і іх ваенным саюзнікам. Мы звяртаем увагу правячых колаў заходніх краін на тое, што германскі мілітарызм ведае дарогу і на захад. Так, у верасні гэтага года ў сувязі з правядзеннем у радзе гарадоў ФРГ так званага «дня радзімы» дзеячы правячай хрысціянска-дэмакратычнай партыі ФРГ патрабавалі ўз'яднання «тэрыторый, якія знаходзяцца на тым баку заходняй граніцы Германіі». Як вядома, такія заявы не адзінкавыя і не выпадковыя. Заходнееўрапейскім дзяржаўным дзеячам, якія патакаюць Адэнауэру, трэба было б задумацца над гэтымі заявамі і паклапаціцца аб бяспецы сваіх народаў.

Пазіцыя сацыялістычных краін у германскім пытанні зыходзіць не з пачуцця помсты або нянавісці да германскага народа. Яна прадыктавана клопатамі аб лёсе міру ў Еўропе і ва ўсім свеце. Да міру імкнецца і сам германскі народ, інтарэсы якога дастойна абараняе Германская Дэмакратычная Рэспубліка, сапраўды міралюбівая і дэмакратычная дзяржава. Урад ГДР нязменна выступае з прапановамі, накіраванымі на мірнае вырашэнне германскага пытання.

Новым доказам гэтага з'яўляецца распаўсюджаны ў ААН па просьбе чэхаславацкай дэлегацыі дакумент урада ГДР аб усеагульным і поўным раззбраенні абедзвюх германскіх дзяржаў. Беларуская дэлегацыя горача падтрымлівае гэтыя прапановы. Пачытайце гэты дакумент, панове, удумайцеся ў яго змест. Ён прадыктаван імкненнем ГДР унесці свой уклад у справу ажыццяўлення ўсеагульнага і поўнага раззбраення. У ім прапануецца важнае мерапрыемства — усеагульнае і поўнае раззбраенне абедзвюх германскіх дзяржаў, у чым глыбока зацікаўлены не толькі народы Еўропы, але і іншых кантынентаў.

Пан Макмілан тлумачыў у сваёй прамове мілітарызацыю ФРГ тым, што ГДР узброена і праводзіць, нібыта, нямірную палітыку. Гэтая спасылка, мякка кажучы, негрунтоўная. ГДР выступае за поўнае раззбраенне абедзвюх германскіх дзяржаў. Як жа можна так падтасоўваць факты?

Заходнім краінам час, нарэшце, заняць у адносінах да Германіі разумную пазіцыю і прызнаць факт рэальнага існавання дзвюх германскіх дзяржаў. Мы лічым, што ў гэтых умовах самым разумным было б заключэнне мірнага дагавору з дзвюма суверэннымі германскімі дзяржавамі — ГДР і ФРГ і нармалізацыя становішча ў Заходнім Берліне ў адпаведнасці з прапановамі Савецкага ўрада. Заключэнне мірнага дагавору паклала б канец рэмілітарызацыі і рэваншызму ў Заходняй Германіі, адкрыла б перад германскім народам магчымасці мірнага і дэмакратычнага развіцця і значна аблегчыла б вырашэнне задачы аб'яднання Германіі, прывяло б да ліквідацыі адраджаючагася ў цэнтры Еўропы ачага ваеннай пагрозы і садзейнічала б умацаванню міру і бяспекі народаў.

Паважаныя дэлегаты! Ужо не ў першы раз узнікае неабходнасць звяртаць увагу Генеральнай Асамблеі на агрэсіўныя дзеянні ЗША супраць Савецкага Саюза. Сёння мы зноў вымушаны зрабіць гэта, бо падзеі, якія мелі месца ў апошні час, пераканаўча паказалі, якую пагрозу ўсеагульнаму міру ствараюць акты агрэсіі, да якіх безразважна звяртаецца ўрад Злучаных Штатаў.

Ва ўсіх свежыя ў памяці апошнія правакацыйныя ўварванні ў паветраную прастору СССР амерыканскіх ваенных самалётаў «У-2» і «РБ-47», якія з'яўляюцца толькі звеннямі ў доўгім ланцугу такіх правакацый. За два апошнія гады было 25 выпадкаў правакацыйных уварванняў ваенных самалётаў ЗША толькі ў паветраную прастору Савецкага Саюза, не лічачы парушэнняў суверэнітэту КНР і іншых дзяржаў.

Скажу адкрыта, панове, нам, савецкім людзям, цяжка захоўваць спакой, калі гаворыш аб гэтых абуральных дзеяннях амерыканскай ваеншчыны і ўрада ЗША. А асобныя ж людзі нават тут, у ААН, спрабуюць паказаць ЗША як міралюбівую дзяржаву. Гэтую ганебную ролю могуць выконваць толькі лакеі ЗША.

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў будынку бібліятэкі

(Заканчэнне на 2-й стар.).

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ БІБЛІЯТЭКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ